

Terveyskysely

osa 1

Teksti | SRB ry:n jalostustoimikunta

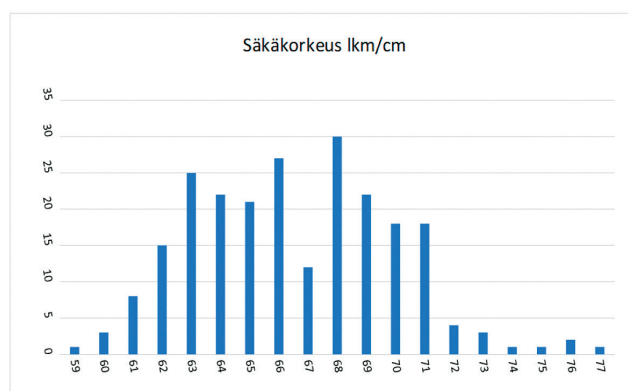
Suomen Ridgeback yhdistyksen jalostustoimikunta toteutti vuoden vaiheessa 2018-2019 terveystietokyselyn. Vastauksia terveystietokyselyyn saatiin 277 koirasta, joista 153 narttua ja 124 urosta. Kyselyyn vastatuista koirista 91 % oli ridge ja 9 % oli ridgettömiä. Jalostustoimikunta kiittää kaikki aktiivisuudesta!

Jalostustoimikunta julkaisee terveystietokyselyn tulokset kahdessa osiossa, ensimmäinen yleisarvio rhodesiankoirien terveydentilasta julkaistaan nyt Ridgeback 1/2019 lehdessä ja osio 2. julkaistaan seuraavassa Ridgeback 2/2019 lehdessä. Se keskittyy rhodesiankoirien immunologiaan; allergioihin, atopiaan, autoimmuunisairauksiin, syöpiin ja korvanpäiden aukeamiseen sekä muut viat/sairaudet.

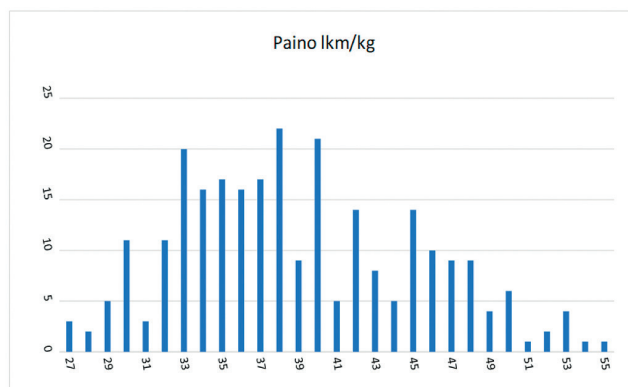
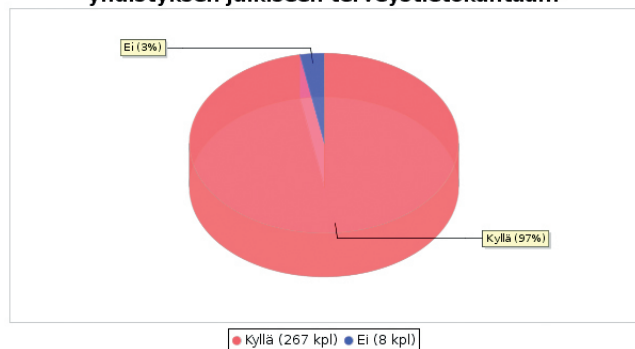
Terveystietokyselyn alussa sekä lopussa kysyttiin ”Onko koirasi mielestäsi terve?” Kysymyksen tarkoitus oli saada vastaajat miettimään tarkemmin oman koiran terveyttä ja muuttuuko tuo alun vastaus kyselyn vastauksien jälkeen. Alun ja lopun vastauksissa kysymykseen ei ollut heittoa n. 3 %. Kyselyn alussa 81 % on sitä mieltä, että heidän koiransa on terve ja 19 % on sitä mieltä, että heidän koiransa on sairaa. Kyselyn lopussa 78 % oli sitä mieltä, että heidän koiransa oli terve ja 22 %, että koira oli saira. Eroa vuoden 2015 terveystietokyselyyn oli keskimäärin 3,5 % verran, vuonna 2015 vastanneista 83 % oli sitä mieltä, että heidän koiransa oli terve ja 17 %, että koira oli saira (vuonna 2015 terveystietokyselyyn vastattiin 190 koiran osalta).

Yhdistyksen julkisen terveystietokannan kannalla oli 94 % (255 kpl) kyselyyn vastanneista ja 97 % (267 kpl) olisivat valmiit lähettämään tietokantaan koiransa tietoja. Muutamat olivat jättäneet vastaamatta näihin kysymyksiin ja muutama muihinkin vapaaehtoisin kysymyksiin, tästä johtuen vastausmäärissä on pieniä poikkeamia.

Terveystietokyselyyn vastanneista koirista 39 % asui maaseudulla ja 61 % kaupungissa. Havaittavissa ei ollut sukupuolijakaumaa asuinsijainnin osalta. Vastattujen koirien painojakauma oli välillä 27 kg – 55 kg ja säkäkorkeus vaihteli välillä 59 cm – 77 cm. Kaikista koirista ei paino tai säkäkorkeustietoa oltu annettu, mittaustulokset vastaajien omia lukemia.

53. Suostuisitko lähettämään koirasi terveystietoja yhdistyksen julkiseen terveystietokantaan?

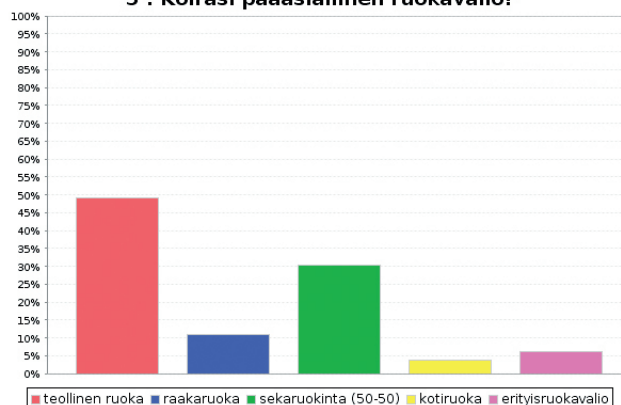

TERVEYSKYSELY

Ruokavalio

Vastatuista koirista 49 % söi teollista ruokaa, sekaruokinnalla (50-50) oli 30 % koirista, raakaruokinnalla 11 %, erityisruokavaliolla 6 % ja kotiruokalla 4 %. Sukupuolien välinen ero ruokinnassa oli myös minimaalista, noin prosentin luokkaa eri kategorioissa. Syitä erityisruokavalioon olivat mm. kutina, iho-oireet, atopia, allergiaoireet, pitkittyneet hiivatulehdukset, suolisto- ja vatsaongelmat, imeytymishäiriöt, keliakia, närästys, kystiinitikivet.

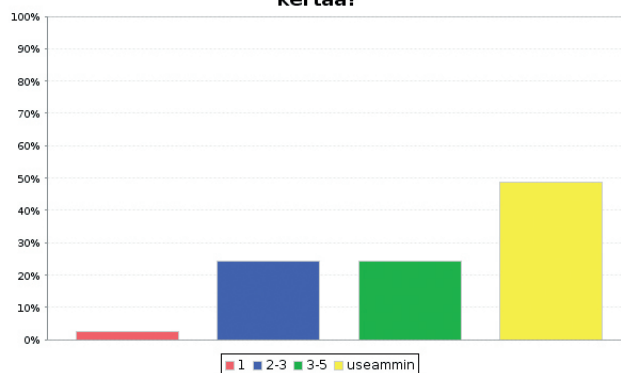
5 . Koirasi pääasiallinen ruokavalio?

Närästys

Vastatuista koirista 71 %:lla ei ole esiintynyt närästystä. Koirista 29 %:lla, joilla oli esiintynyt närästystä, närästystä on ollut useammin kuin 3-5 kertaa. Yleistykseenä voisi vetää johtopäätöksen, että närästys on myös rhodesiankoirilla verrattain yleinen vaiva. Närästystä ovat aiheuttaneet mm. pitkät ruokailuvälit, ikääntyminen, kalaöljy, rasvainen ruoka, luiden syöminen, ruokinnan liian suuret kerta-annokset, lääkekuurit, ruokinnan muutokset, stressiperäisenä oireena, lihasjumien yhteydessä, haimatulehduksen yhteydessä, treenien jälkeen.

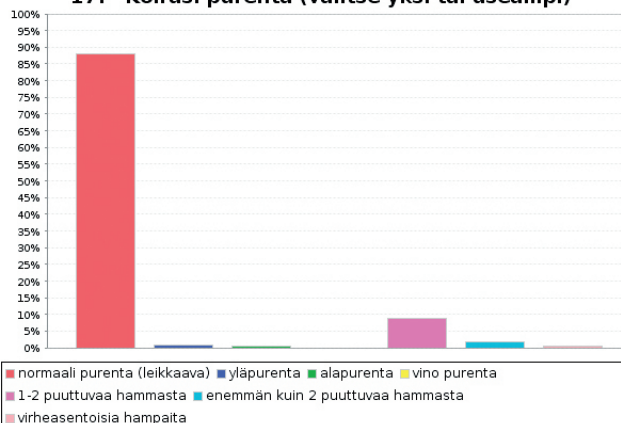
6 b. Jos koirallasi on esiintynyt närästystä, kuinka monta kertaa?

Purenta ja hampaat

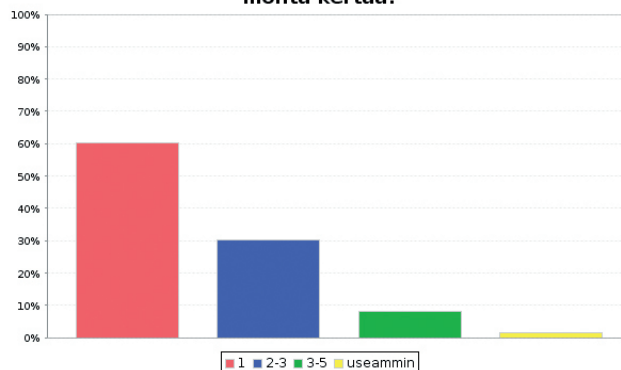
Purenat kyselyyn vastanneilla koirilla ovat pääosin kunnossa eikä hammaspuutoksiakaan ole paljoa, 88 % vastatuista koirista on leikkaava purenta, 1 % alapurenta, 9 % on 1-2 puuttuvaa hammasta ja 2 % enemmän kuin kaksi puuttuvaa hammasta. Nämä tulokset olivat linjassa vuoden 2015 terveystarkastustulosten kanssa.

17. Koirasi purenta (valitse yksi tai useampi)

Hammaskiveä oli poistettu 26 % kyselyyn vastatuista koirista; 60 %:lta kerran, 30 %:lta 2-3 kertaa, 8 %:lta 3-5 kertaa ja 1 % useammin. 14 % vastatuista koirista oli poistettu hampaita. Näihin ei löydy vertailukohtia aiemmasta terveystarkastuksesta. Kyselyvastausten perusteella pääsy hampaiden poistoon rhodesiankoirilla on tapaturmaperäinen hampaiden katkeaminen/lohkeaminen sekä iän aiheuttamat hampaiden kulumat.

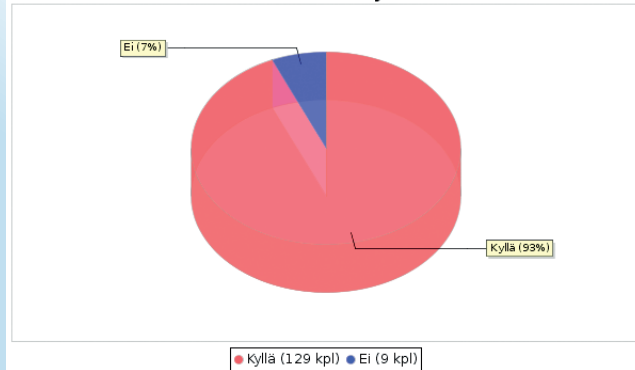
18 b. Jos koiraltasi on poistettu hammaskiveä, kuinka monta kertaa?

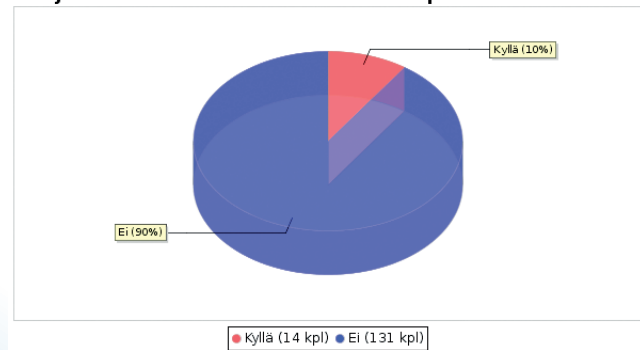
Narttujen juoksukierto ja valeraskaudet

Vastanneista nartuista 94 %:lla oli normaali juoksukierto, vuoden 2015 kyselyssä luku oli 90 %. Vuoden 2018 kyselyyn vastanneiden osalta 9 %:lla nartuista oli esiintynyt vakavia valeraskausoireita, jotka olivat esim. vaatineet Galastop -lääkekuurin.

21. Nartut: normaali juoksukierto

23. Onko nartullasi esiintynyt vakavia valeraskausoireita, jotka ovat vaatineet esim. Galastop -lääkehoidon?

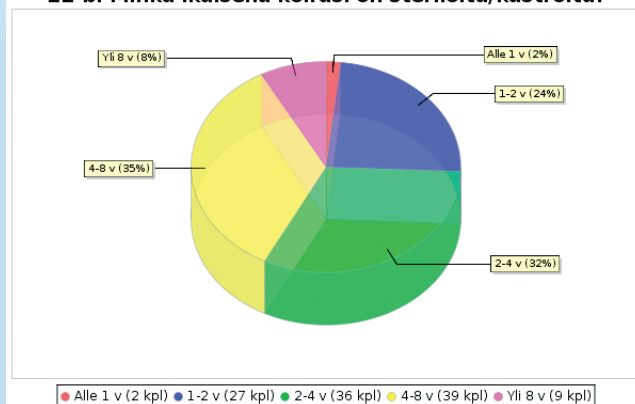

Kastraatio/Sterilisaatio

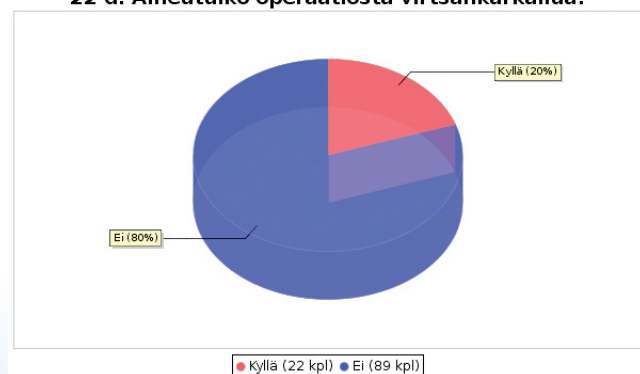
Vastatuista uroksista 96 %:lla oli normaalit kivekset. Vastatuista uroksista 39 % oli kastroidu/steriloitu ja 2 % (5 kpl) kemiallisesti kastroidu; 35 % koirista oli kastroidu/steriloitu 4-8 vuotiaana, 32 % 2-4 vuotiaana, 24 % 1-2 vuotiaana. Alle 1-vuotiaana oli kastroidu/steriloitu 2 % ja yli 8 vuotiaana 8 %. Virtsankarkailua oli aiheutunut operaatiosta 20 %:lle (22 kpl) steriloiduista/kastroiduista, näistä narttuja oli 16 kpl ja uroksia 6 kpl. Vastatuista nartuista 46 % (70 kpl) oli steriloitu ja uroksista 30 % (37 kpl) kastroidu + 5 kpl kemiallisesti kastroidu. Kastroidu/sterilointiluvut näyttäisivät hieman laskeneen aiemmasta terveystuloksesta, joka vuonna 2015 oli 48 %.

Kyselyyn vastattujen koirien osalta kastraatioon/sterilisaatioon johtaneita syitä olivat mm. uroksilla suurentunut eturauhanen ja nartuilla nisäkasvaimet sekä niiden riski, kohtutulehdukset ja tiheä juoksukierto, muita syitä olivat mm. koira ei jalostuskäytössä, hormoonitoiminan tasoittaminen, allergia, atopia, käytösongelmat, sekalaumassa asuminen, elämänlaadun kohottaminen. Kastroidu/sterilointiluvut näyttäisivät hieman laskeneen aiemmasta terveystuloksesta, joka vuonna 2015 oli 48 %.

22 b. Minkä ikäisenä koirasi on steriloitu/kastroidu?

22 d. Aiheutuiko operaatiosta virtsankarkailua?

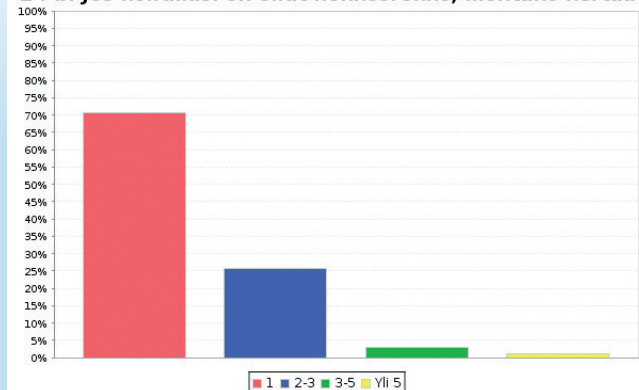
Tyrät

Erityyppiset tyrät eivät edelleenkään vaikuta olevan ongelma rodussamme, 1 %:lla vastanneista koirista (4 kpl) on leikattu napatyryä. Nivustyrää eikä perineanaalityrää ei kyselyyn vastatuissa koirissa ollut esiintynyt. Vuoden 2015 terveystuloksesta kuudella koiralla oli operoitu napatyryä ja kahdella perineanaalityrää.

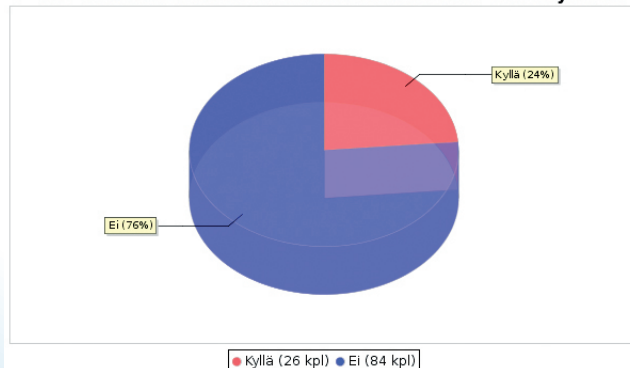
Nokkosrokko

Nokkosrokko oli ollut 37 %:lla vastatuista koirista; 70 % kerran, 20 % 2-3 kertaa, 3 % 3-5 kertaa ja yli 5 kertaa 1 %:lla. Lääkehoidon nokkosrokko-oireet olivat vaatineet 24 %:lla nokkosrokkon sairastaneista koirista. Sukupuolittain tarkasteltuna eroa ei juurikaan ole, 38 %:lla (57 kpl) nartuista oli esiintynyt nokkosrokkoa ja 37 %:lla (46 kpl) uroksista. Nokkosrokko-oireita oli esiintynyt pääosin nuorilla 6 kk – 2 v ikäisillä koirilla ja harvakseltaan sitä vanhemmilla 2-8 vuotiailla koirilla. Selkeästi nokkosrokko-oireilu on pääosin pentukoirien ja nuorten koirien ongelma.

24 b. Jos koirallasi on ollut nokkosrokko, montako kertaa

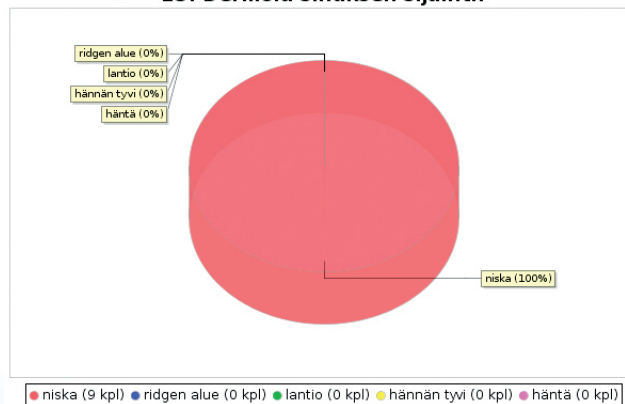
24 d. Ovatko nokkosrokon oireet vaatineet lääkityksen?

Dermoid Sinus

Dermoid Sinus oli todettu 3 %:lla vastatuista koirista, kaikissa tapauksissa Dermoid Sinus oli sijainnut koiran niskan alueella. Yhdellä vastatuista koirista oli kaksi Dermoid Sinusta niskan alueella. Yhtä Dermoid Sinusta lukuunottamatta, Dermoid Sinukset oli todettu ennen luovutusikää eikä koirille ollut aiheutunut sinuksista terveyshaittaa. Dermoid Sinukset oli leikattu 7 – 10 viikon ikäisiltä pennuilta ja yhdeltä 6 kk ikäisenä. Vuoden 2015 terveyskyselyssä hajontaa Dermoid Sinusten sijainnin osalta oli enemmän, 78 % niskan alueen Dermoid Sinuksia, 11 % hännän alueen ja 11 % hännän tyven Dermoid Sinuksia. Myöskin vuoden 2015 terveyskyselyssä kaikki DS:t oli operoitu, eivätkä koirat olleet kokeneet terveyshaittaa Dermoid Sinusen vuoksi.

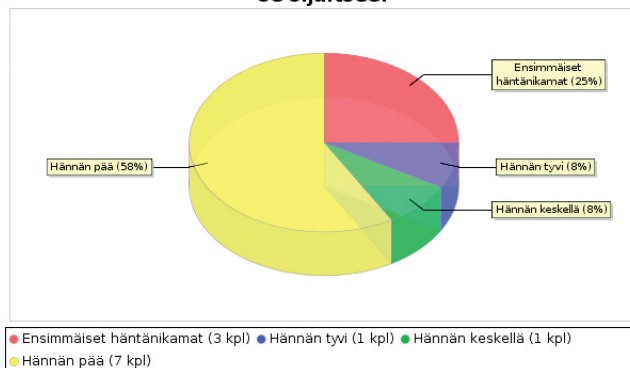
13. Dermoid sinuksen sijainti?

Häntämutka

Häntämutka oli todettu 11 %:lla vastatuista koirista; 58 %:lla häntämutka sijaitsi hännänpäässä, 25 % ensimmäisten häntänikamien alueella, 8 %:lla hännän keskellä ja 8 %:lla hännän tyvessä. Häntämutkat ovat hieman yleistyneet aiemmasta, vuoden 2015 kyselyssä 7 % oli ilmoittanut koirallaan olevan häntämutkan.

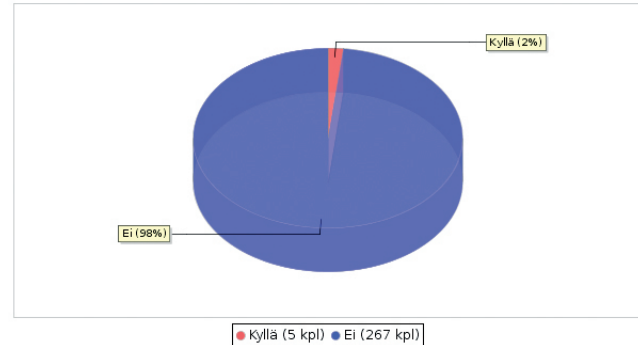
28 b. Jos koirallasi on häntämutka, missä kohdin häntää se sijaitsee?

Kurkunpään-/äänihuultenhalvaus

Kurkunpään-/äänihuulten halvaus oli 2 %:lla (5 kpl) vastatuista koirista, joista yksi (1 kpl) oli operoitu. Kolme (3 kpl) vastatuista koirista oli narttuja. Halvausoireet olivat esiintyneet ikääntyvillä koirilla, 8-13 vuoden ikäisinä. Osalla ei virallista diagnoosia, diagnoosia ei ole tehty tähytämällä vaan kuuntelemalla.

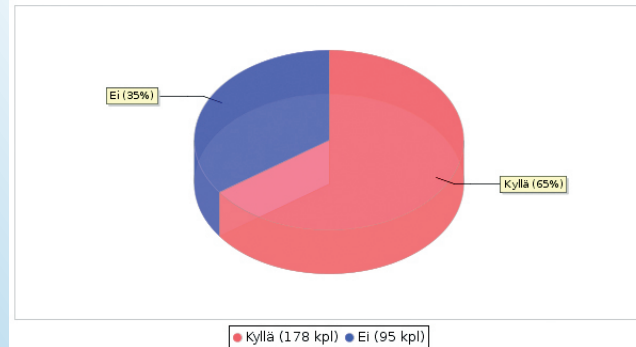
29. Onko koirallasi todettu kurkunpään/äänihuulten halvaus?

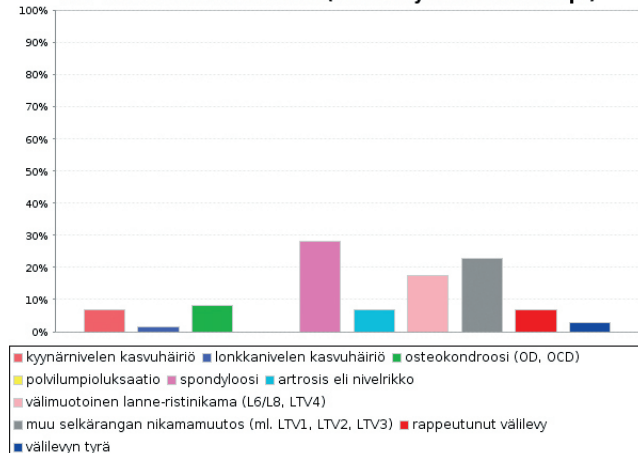
Luusto ja nivelet

Kyselyyn vastatuista koirista oli 65 % virallisesti lonkka-, kyynär- ja/tai selkäkuvattu. Sukupuolittain tarkasteltuna 70 % kyselyyn vastatuista nartuista oli virallisesti kuvattu ja uroksista 59 %. Vuoden 2015 kokonaisvertailulukku oli 71 %. Kuvatuista koirista oli 21 %:lla eläinlääkärin toimesta todettu nivelissä/luustossa poikkeavuutta, tämä luku oli vuonna 2015 20 %. Edelleen spondyloosia ja LTV-muutoksia on huomattavasti enemmän kuin muita muutoksia. Muita kyselyyn vastanneiden ilmoittamia nikama-/luustovikoja olivat yksittäistapauksina mm. HOD, kylkiluu muutokset, osteokondroosi, nivelrikko, irtopalat, kasvuhäiriöt, yhtee kasvaneet okahaarakkeet.

43. Onko koirasi virallisesti kyynär-, lonkka- ja/tai selkäkuvattu?

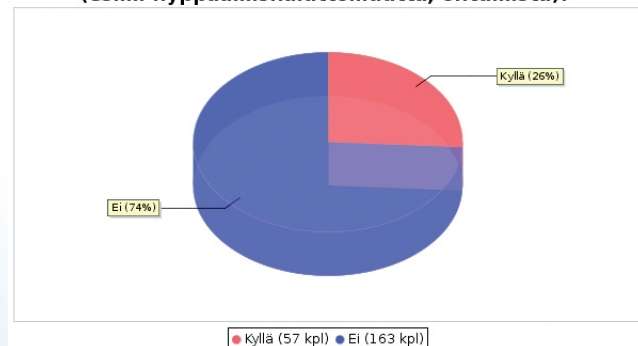

45. Koirallani on todettu (valitse yksi tai useampi)

Vastatuista koirista 26 %:lla oli esiintynyt tuki-/liikuntaelin peräistä kipua, esim. hyppäämishaluttomuutta, ontumista. Oireiluna olivat vastaajat kirjanneet hyppäämishaluttomuuden ja ontumisen lisäksi mm. jäykkyyttä, lihasheikkoutta, raajojen nuoleminen, jalkojen keventäminen, rungon lihasjumit ja -kireydet, venyttelyn lopettaminen, peitsaaminen, jalkojen laahaaminen, leikkihaluttomuus, ärtyneisyys, niveltulehdus, selän karpittaminen. Kolmelle prosentille (8 kpl) vastatuista koirista oli tehty jokin luustoa tai niveliä korjaava operaatio, eturistisiteen korjaus, irtopalan poistaminen nivelestä, IRAP.

46. Onko koirallasi ollut tuki-/liikuntaelin peräistä kipua (esim. hyppäämishaluttomuutta, ontumista)?

Terveyskysely

osa 2

Terveyskysely 2018 osa 2 on jatkoa Ridgeback lehdessä 1/2019 julkaistulle artikkelille Terveyskysely osa 1. Osa 2 keskittyy pääosin immunologiaa eli kyselyn vastauksiin koskien vastattujen koirien tulehduksia, allergioita, atopiaa, autoimmuunisairauksia, syöpiä, muut sairaudet sekä rodullamme verrattain yleistä korvanpäiden aukeamista.

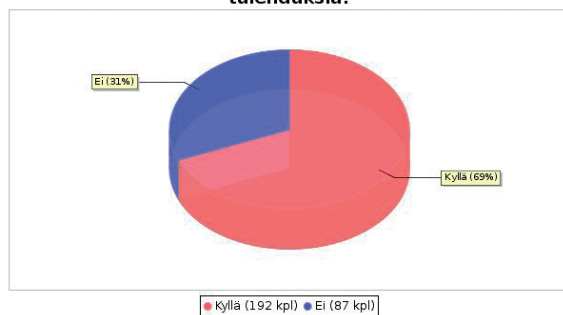
Teksti | SRB ry:n jalostustoimikunta
Kuvat | Kati Ketonen

Tulehdukset

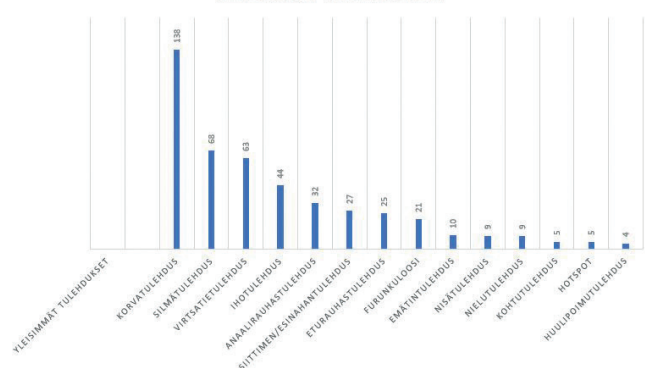
Terveyskyselyyn vastatuista koirista 69 %:lla (192 kpl) oli ollut tulehduksia, jotka olivat vaatineet eläinlääkärin hoitoa. Luvussa on pientä nousua vuoden 2015 terveystarkastuksesta, jolloin 65 % oli ilmoitettu olleen eläinlääkärin hoitoa vaatineista tulehduksia. Yleisempiä tulehduksia olivat korvatulehdus (138 kpl), silmätulehdus (68 kpl), virtsatietulehdus (63 kpl), ihotulehdus (44 kpl), anaalirauhastulehdus (32 kpl), siittimen/esinahanulehdus (27 kpl), eturauhastulehdus (25 kpl), furunkuloosi (21 kpl), emätintulehdus (10 kpl) nisätulehdus (9 kpl), nielutulehdus (9 kpl), kohtutulehdus (5 kpl), hotspot (5 kpl), huu-
lipointulehdus (4 kpl). Huomioitavaa on, että yhdellä koiralla on saattanut olla useampi kuin yhdenlainen tulehdus.

Uroksista (126 kpl) 71 %:lla (89 kpl) oli ollut eläinlääkärin hoitoa vaatineita tulehduksia, nartuista (153 kpl) 67 %:lla (103 kpl).

31. Onko koirallasi ollut eläinlääkärin hoitoa vaatineita tulehduksia?

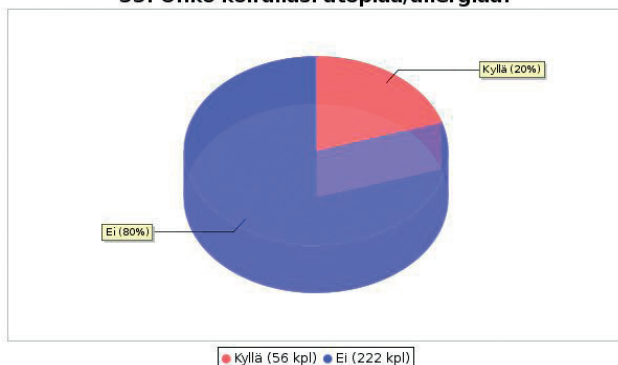
YLEISIMMÄT TULEHDUKSET

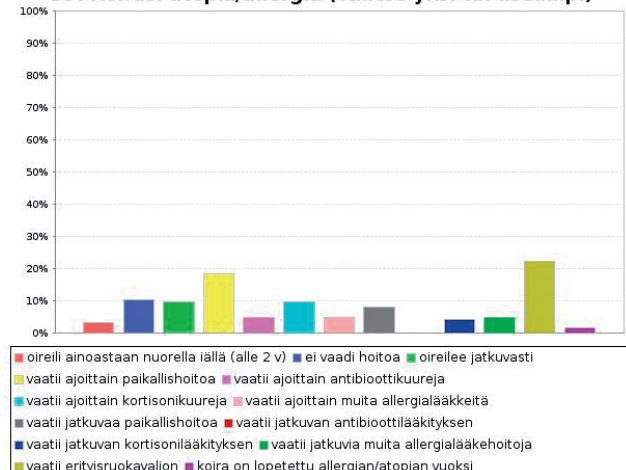
Atopia/allergia

Kyselyyn vastatuista koirista 20 % eli 56 kpl oli todettu allergiaa tai atopiaa. Prosentuaalisesti luku on sama kuin vuoden 2015 terveystarkastuksessa. Näistä 20 %:sta omistajan diagnosoimia 35 %, eläinlääkärin diagnosoimia 30 %, ihotestissä olivat käyneet 6 %, allergiavasta-ainetestissä (veritestillä) 11 % ja eliminaatiodietillä olivat olleet 18 % vastatuista oireilevista koirista. Vain 4 % oireilevista koirista oireili vain nuorella iällä eli alle 2-vuotiaana. 18 % oireilevista koirista vaatii ajoittaista paikallishoitoa, 12 % oireilee jatkuvasti ja 5 % vaatii ajoittaisia antibioottikuureja. Oireilevista koirista 91 %:sta oli ilmoitettu koiran kasvattajalle. Vastatuista uroksissa (125 kpl) atopiaa/allergiaa oli 22%:lla eli 28 yksilöllä ja vastatuista nartuista 18 %:lla eli 28 kpl yksilöllä.

33. Onko koirallasi atopiaa/allergiaa?

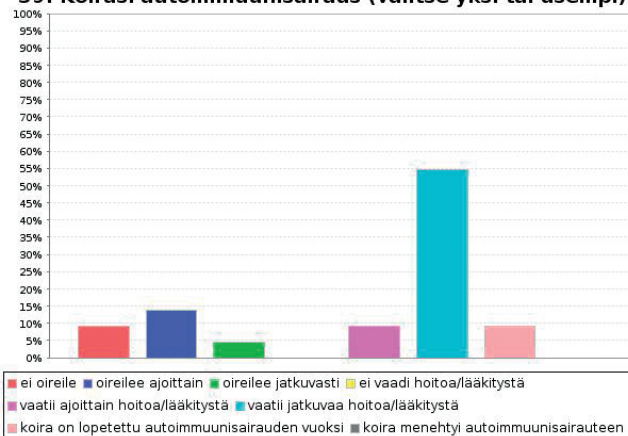
35. Koirasi atopia/allergia (valitse yksi tai useampi)

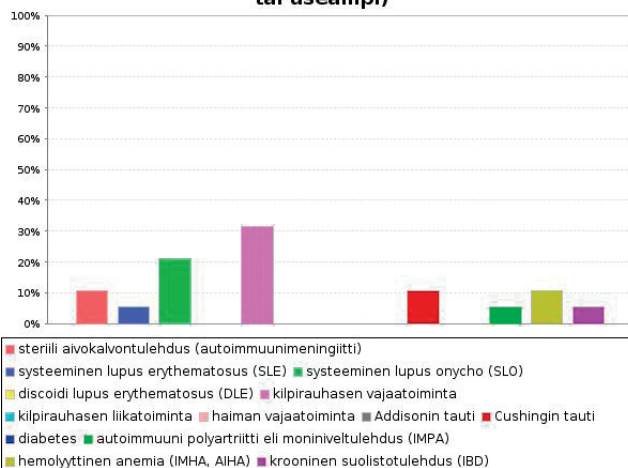
Autoimmuunisairaus

Kysymykseen vastatuista koirista (251 kpl) 7,6 %:lla eli 19 yksilöllä oli eläinlääkärin diagnosoima autoimmuunisairaus. Luvussa on lievää laskua vuoden 2015 terveystarkastukseen verrattuna, jolloin 10 %:lla vastatuista koirista oli eläinlääkärin diagnosoima autoimmuunisairaus. Edelleen yleisimpänä autoimmuunisairautena rodussamme on kilpirauhasen vajaatoiminta 6 kpl:lla vastatuista yksilöistä (32 % diagnosoiduista) ja SLO 4 kpl:lla vastatuista yksilöistä (21 % diagnosoiduista). Lisäksi autoimmuunisairaus diagnosoitiin saaneissa koirissa on esiintynyt yksittäisiä tapauksia steriiliä aivokalvontulehdusta 2 kpl (11 %), Cushingin tautia 2 kpl (11 %), hemolyyttista anemiamia IMHA, AIHA 2kpl (11 %), SLE 1 kpl (5 %), IMPA 1 kpl (5 %) ja IBD 1 kpl (5 %). Oireilevia koiria oli ilmoitettu olevan 20 kpl vaikka eläinlääkärin diagnosoimia koiria oli 19 kpl. Oireileviksi ilmoitetuista koirista 12 kpl (55 %) vaatii jatkuvaa hoitoa/lääkitystä, 3 kpl (14 %) oireilee jatkuvasti, 2 kpl (9%) vaatii ajoittain hoitoa 3 kpl (14 %) oireilee ajoittain. Kaksi (2) koiraa on lopetettu autoimmuunisairaudesta.

39. Koirasi autoimmuunisairaus (valitse yksi tai useampi)

38. Koirallani on eläinlääkärin diagnosoima (valitse yksi tai useampi)

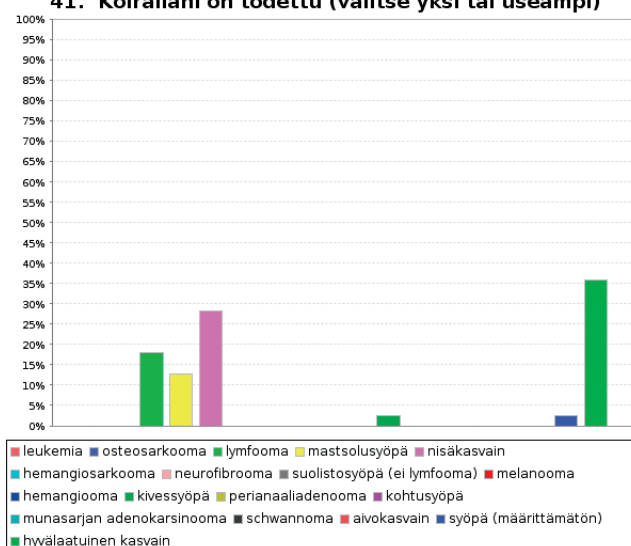

Kasvain/ syöpäsairaus

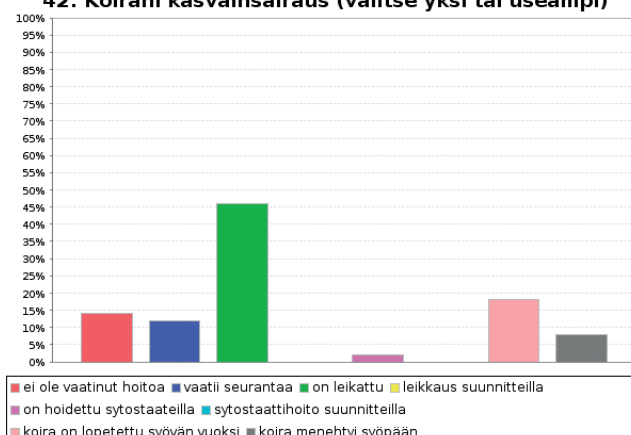
Kysymykseen vastatuista koirista 15 % (41 kpl) on todettu kasvain- tai syöpäsairaus, vuoden 2015 luku oli 18 % (34 kpl) vastatuista koirista. Vuoden 2018 kyselyn mukaan hyvälaatuisia kasvaimia oli todettu 36 % vastatuista (14 kpl), nisäkasvaimia 28 % (11 kpl) vastatuista, lymfooma oli diagnosoitu 18 % (7 kpl) vastatuista, 13 % (5 kpl) mastsolusyöpä ja yhdellä koiralla määrittelemätön syöpä. Diagnosoiduista koirista 46 % on leikattu, 18 % on lopetettu syövän vuoksi ja 8 % menehtyi syöpään, 12 % koirista on seurannassa ja yhdelle koiralle on annettu sytostaattihoitoa, loput 28 % joko eivät ole vaatineet hoitoa tai ovat seurannassa.

Vuoden 2015 terveystarkastukseen vastattujen osalta nisäkasvaimet olivat yleisimmät (35 %), 22 % oli todettu mastsolusyöpä, 17 % lymfooma, 17 % määrittelemätön syöpä ja yksittäistapauksina schwannoma sekä aivokasvain. Näistä koirista 62 % oli leikattu ja 29 % oli lopetettu syövän vuoksi.

41. Koirallani on todettu (valitse yksi tai useampi)

42. Koirani kasvainsairaus (valitse yksi tai useampi)

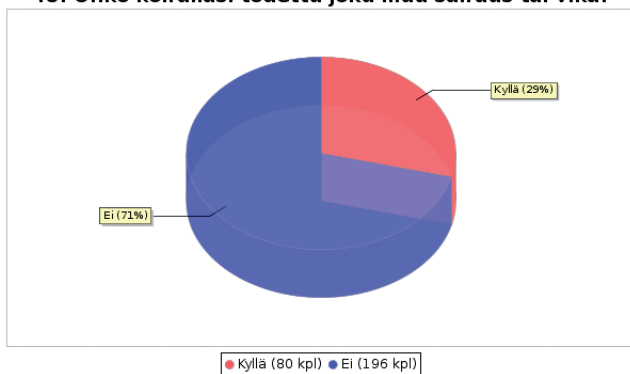
TERVEYSKYSELY

Muu kuin kyselyssä kysytty sairaus

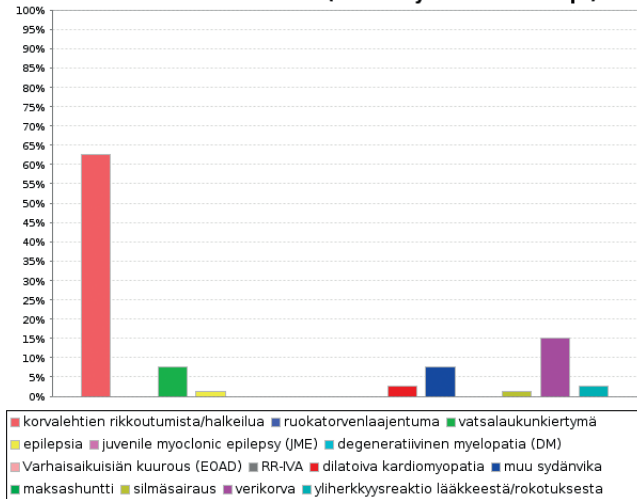
Vuoden 2018 terveystarkastuksessa vastatuista koirista 29 % (80 kpl) oli todettu, jokin muu kuin kyselyssä kysytty sairaus. Edelleen korvanlehtien rikkoutuminen/halkeilu oli yleisin 63:lla (50 kpl). Verikorraa oli esiintynyt 15 % :lla (12 kpl), vatsalaukunkiertymä oli ollut 8 :lla (6 kpl), dilatoiva kardiomyopatia oli todettu kahdella (2 kpl) vastatuista oireilevista yksilöistä, muu sydänvika 6 kpl (8 %) ja kahdella (2 kpl) vastatuista koirista oli ilmennyt yliherkkyysreaktio lääkkeeseen/rokotteeseen ja epilepsia oli todettu yhdellä (1 kpl) vastatuista koirista.

Vuoden 2015 terveystarkastuksessa vastatuista koirista 23 % oli todettu, jokin muu kuin kyselyssä kysytty sairaus. Näistä 43 koirasta 70 % oli esiintynyt korvanlehtien rikkoutumista/halkeilua ja 9 % oli ollut vatsalaukunkiertymä. Lisäksi koirilla oli esiintynyt ruokatorven laajentumaa, vatsalaukun kiertymää, epilepsiaa, degeneratiivista myelopatiaa (DM), dilatoivaa kardiomyopatiaa, maksashuntti, silmäsairaus, muu sydänvika sekä yliherkkyysreaktio lääkkeestä/rokotteesta.

48. Onko koirallasi todettu joku muu sairaus tai vika?

49. Koirallani on todettu (valitse yksi tai useampi)

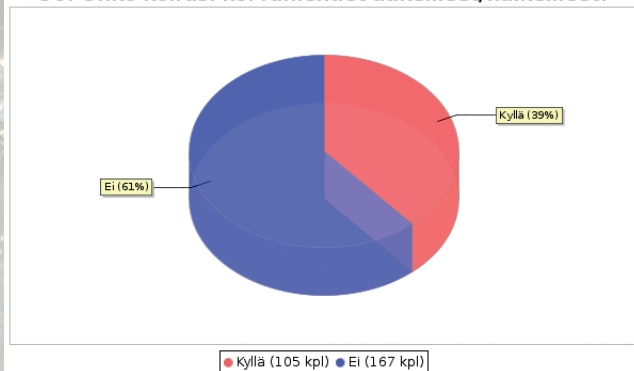

Korvanlehtien aukeaminen / halkeilu

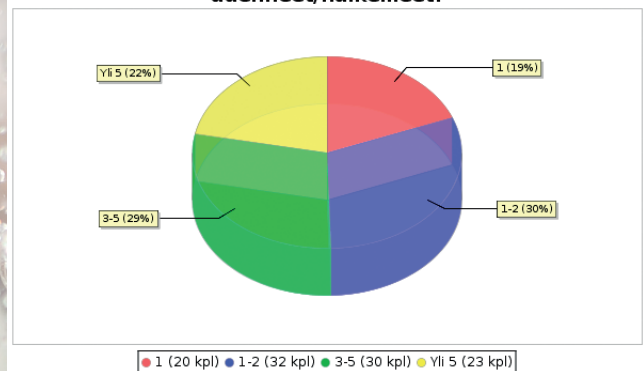
Kaikenkaikkiaan 39 % (105 kpl) vastatuista koirista oli esiintynyt korvanlehtien rikkoutumista/halkeilua, eroa sukupuolen välillä ei juurikaan ole eli 54 kpl vastatuista, joiden korvat olivat aukeilleet/halkeilleet olivat narttuja ja 51 kpl uroksia. Kysymykseen oli vastattu kaikenkaikkiaan 272 koiran osalta. Vastatuista koirista, joiden korvanlehdet olivat auenneet/halkeilleet 29 yksilöllä (28 %) oli myös ollut allergia/atopia oireita.

Eniten korvanlehdet olivat aukeilleet/halkeilleet talvisin (72 %). Toiseksi eniten syksyisin 30 % ja vähiten kesällä (5 %) ja keväällä (4 %). Eniten korvanlehtien aukeilua/halkeilua esiintyi nuorilla alle 2-vuotiailla koirilla. Yleensä korvanlehtien aukeamiseen/halkeiluun ei ollut tarvittu eläinlääkärin apua (82 %). Vastatuista koirista 62 %:lla korvanlehtien aukeilu/halkeilu oli loppunut iän karttessa, monilta koirien ollessa n. kolmevuotiaita.

50. Onko koirasi korvanlehdet aukeilleet/halkeilleet?

50 d. Montako kertaa koirasi korvanlehdet ovat auenneet/halkeilleet?

50 c. Minä vuodenaikana koirasi korvanlehdet aukeavat/halkeilevat useimmin?

